

MAGYARÁG

1939. Febr. 9

VIII. No. 40

I. lei

Tulajdonos: „Frima” S. A. bejegy. a Trib.
Bihar Fcoe. 1798-1938

Felolós kiadó:
ÜZV. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

„Ha Franciaországot támadás éri Anglia mellette áll”

..mondotta Chamberlain az alsóházban

London, febr. 7. A spanyol köztársasági kormány francia földre való menekülésével és az olasz fasiszta nagytanács ülésén hozott határozatok teremtette helyzetben Chamberlain angol miniszterelnök Henderson kérdésére az alábbi

nagyfontosságú kijelentést tett:

— Köteltségemnek tartom kijelenteni, hogy országunk és Franciaország együttműködése olyan, hogy bárholnan jövő és Franciaország létérdekeit sértő fenyegetés

azonnal kiváltaná országunk fellépését. Az angol kormány teljesen egyetért Bonnet nyilatkozataival, amikor kijelentette, hogy háboru esetén Anglia egész ereje Franciaország és Franciaország egész ereje Anglia mellett lenne.

Franco tábornok visszautasított minden közvetítési kísérletet

London, febr. 7. A Reuter ügynökség illetékes körökből úgy értesül, hogy a spanyolországi hiábavaló vérontás megszüntetése érdekében az angol kormány a francia kormányval szoros együttműködésben több kísérletet tett. A diplomáciai lépések részleteiről nem közölnek semmi részletet. Formális jegyzéket nem nyújtottak át, úgy tudják azonban, hogy Franco visszautasított minden közvetítési kísérletet.

Martinez Barrio, a köztársasági cortex elnöke Perpignanban az újságíróknak kijelentette, hogy egyelőre Franciaországban marad, mivel nem tudja, hogy mit hoz a jövő. — Perpignanba érkezett Marcelino Domingo volt köztársasági miniszter, Riquelme tábornok, Barcelona volt katonai kormányzója.

Az előnyomuló nemzeti csapatok Sao Paulo irányából megérkeztek Andorra köztársaság határára. Egy másik hadsereget utban van Pignerol felé és előcsapataik tízenöt kilométerre vannak a várostól.

Burgos, febr. 7. Berard, francia szenátor hétfőn tovább folytatta tanácskozásait a spanyol nemzeti kormány tagjaival. Berard nemsokára visszatér Franciaországba, hogy az illetékes köröket tájékoztassa megbeszélései eredményéről.

Tovább folynak a harcok Spanyolországban

(Páris.) A spanyolok jelentése szerint a köztársaságiak

végző ellenállása teljesen céltalan. Negrin ugyan a végző ellenállást hirdeti, de a további harcok Spanyolország középső szakaszán kilátástalannak bizonyulnak. A nemzetiek jelentése szerint a nemzeti haderő a tengerpari szakaszon több közseget foglalt el.

A nemzeti repülők több alicantei katonai támpontot bombáztak. Ugyancsak megjelentek a repülők Cartagena fölött és a városra több bombát hajítottak. Bombázták Villa Huriga repülőterét is és itt több

Dr. Soós István volt képviselő felhívása Nagyvárad város magyar közönségéhez

A kormánynak a magyarság vezetőivel kötött megállapodása alapján az erdélyi magyarság testületileg belép „A Nemzeti Ujjászületés Frontjába”, ahol magyar alosztályt képez, amelynek keretén belül kisebb ségi jogaik megvédésével is foglalkozhatik.

Minthogy ez az egyetlen politikai párt, amelynek keretén belül a magyarság megvédheti a maga jogait, fontos nemzeti érdek, hogy minden magyar ember belépjen az új szervezetbe, mert csak ezután tudja biztosítani, úgy egyénileg, mint összeseégi alapon a jövőre nézve jogai érvényesítését.

Felhívom tehát a város magyar polgárságát, hogy igyekezzék mielőbb belépni az új Front magyar alosztályába.

Többek felkérésére az eljárás megkönnyítése céljából eljártam Chirila Augustin polgármesternél abban az értelemben, hogy a beiratkozás a Magyar Házban történhessék meg. A polgármester a Krályi Helytartóság hozzájárulásával ezt engedélyezte, úgy, hogy a hó 8-tól, Szerdától kezdődőleg min

den délután 4 és 7 között a magyar polgárság a Magyar Házban, Str. Duca 9. eszközölheti a Frontba való beiratkozást.

Ismételten felhívom azon polgárok figyelmét is, akik véletlenségből nem kérték a magyar alosztályba való felvételüket, hogy ezen mulasztás pótlásául megjelenhetnek újból az összeíró tisztviselő előtt,

most már a Magyar Ház helyiségében és kérhetik pótlólag a magyar alosztályba való felvételt.

Ezirányban a polgármester kérésére utasítást adott az összeírással megbízott tisztviselőnek.

Magyar testvéri üdvözléssel;

dr. Soós, ügyvéd
v. képviselő.

Sztojadinovics egyelőre megmarad a jugoszláv kormánypárt elnökének

(Belgrád.) A Czveikovics-kormány programját illetőleg, hivatalos részletes nyilatkozatok még nem hangzottak el. Csúpan annyi vált ismertetéssé, hogy a kormány legközelebbi programja a költségvetés megszavazása lesz. A kormánynak hét olyan tagja van, akik az előbbi kormányban is résztvettek. A kormány tagjai közül nyolcan szerbek, ketten vajdaságiak, ketten horvátok, ketten szlovének. Ezenfelül egy közülük montenegrói és egy

bosnyák. A költségvetés megszavazásának április eleiséig meg kell történnie. Mint ismeretes, a külügyi tárcát Markovics vette át, aki jelenleg a berlini jugoszláv követséget vezeti. Amíg átveszi a hivatalát, a külügyminiszeriumot Spaho közlekedésügyi miniszter vezeti. Sztojadinovics volt jugoszláv miniszterelnök már át is adta hivatalát. Sztojadinovics továbbra is megmarad a kormánypárt elnökének.

Kinevezte őfelsége a Front magyar tagjait

Bukaresti, febr. 7. Vasárnap, február 12-én este 8 órakor a newyorki világiállítás rendezőbizottsága — amely a kiállításon résztvevő összes államok vezetőit megszólaltatja — román esztétikát az amerikai rádió műsorába. Őfelsége II. Carol király az Egyesült Államokhoz intézett rádióüzenetével kezdődik a közvetítés, majd Enescu poemáját közvetítik az amerikai hallgatóság részére.

Az amerikai rádiótársaság egy szakértője Newyorkba érkezett, hogy a közvetítés technikai részét előkészítse.

Panamázott-e a volt szalontai polgármester?

Kovács Béla a büntető tábla előtt

Tegnap délelőtt Szalonta város volt liberális polgármestere Kovács Béla állott a büntető tábla előtt. Kovács Béla ellen ugyanis a szalontai lakosok feljelentést adtak be és különböző visszaélésekkel vádolták. A vizsgálat alapján Kovács volt polgármestert vád alá helyezték és az elmúlt hónap folyamán sor került a volt polgármester ügyének törvényszéki főtárgyalására is.

A törvényszék előtt az ügyész csak három vádpontot tartott fenn ellene. Ezek szerint Kovács Béla két újságírónak szubvenciót adott. Azonkívül Kovács Béla, Szatmári József, a szalontai malom könyvelőjének társaságában aprójszág tényeztet állított fel és az aprójszágokat a malomból élelmezték. Végül: Kovács

bár mint tanár 50 százalékos kedvezményű vasuti jeggyel rendelkezett, — a hivatalos utazásai alkalmával teljes vasuti jegyet számított fel.

A törvényszék a vádat nem találta alaposnak és a volt szalontai polgármestert felmentette a vád alól.

Az ügyészség felebbezett és tegnap a büntető tábla foglalkozott az ügygel. A tárgyaláson Raznovanu ügyész fenntartotta a vádat, sőt felujította a törvényszék ügyésze által el ejtett vádat, amely szerint Kovács a városnál és az üzemenél embereket alkalmazott és nekik fizetést utalt ki.

Kovács Bélát dr. Turla Miklós védte, aki — bár az ügyész által elejtett vád a táblán nem hozható fel — megmagyarázta, hogy Szalonta városa

munkánélküli segélyeket folyósított és Kovács Béla ezeket az összegeket — ledolgoztatta.

A három vádpontra vonatkozólag pedig — amint azt a törvényszék előtt is bebizonyították, — igazolta, hogy az újságíróknak a városi hirdmények fejében folyósított bizonyos összegeket. Kovács Béla nyugtákkal igazolta, hogy az aprójszág farm részére ők bevásárlásokat eszközöltek, sőt a malomból szállított termények ellenértékét is megfizették. Az 50 százalékos vasuti jegyet illetően, Kovácsnak, — mint tanárnak volt kedvezményes jegye és azt mint polgármester nem volt köteles használni.

A tábla febr. 14-én hirdet ítéletet.

Letartóztatták báró Uray Istvánt

(Budapest.) annakidején részletesen beszámolt arról a rendkívül érdekes konverziós perről, amely a nagyváradi ítélőtábla előtt folyik és amelynek középpontjában annak a kérdésnek az eldöntése áll, hogy a konverziót kérő báró Uray-fivérek, akiknek Reszege-Piskolton van birtokuk, román állampolgárok-e?

Budapestről érkezett értesülések szerint a perben szereplő egyik Urayt, névszerint bá-

ró Uray Istvánt, aki mindössze 19 éves, a budapesti rendőrség politikai osztálya kormányzósértés miatt őrizetbe vette és két hónapi őrizet után átkísértette az ügyészségre.

Báró Uray István édesanyja, Fényes Annuska, az annakidején ismert nevű színésznő, aki férje halála után másodszor Rajniss Ferenchez, a magyar parlament fajvédő csoportjának egyik legintranszigensebb képviselőjéhez ment férjhez.

A kolozsvári vassgárdista per

(Kolozsvár.) A terrorista pör főtárgyalásának hétfői folytatását délelőtt 9 órakor nyitotta meg Negulescu Dumitru alvezetés, hadbíró elnök. A délelőtti ülés szenzációja az volt, hogy a katonai törvényszék elrendelte Coposu Emil román újságíró letartóztatását, aki ellen az a vád, hogy a fővároson keresztül a Paris Soir francia világlapnak leadta a pör zárt tárgyalásának anyagát is.

Ezután Maniu Aurel Cfr. szerelőt hallgatták ki, aki elmentmondásokba keveredik és tagad. Az elnök többször hangon éri például, mikor

azt mondja, hogy a merényletet az újságokból tudta meg. Végül az elnök ezt mondja: „Vezessék ki ezt a hazugot”. Dandea Cfr. tisztviselő is összevissza beszél. Dumitrescu, aki előbb magára vállalta a merényletet, most tagad és csak azt vallja be, hogy Utával együtt petárdát dobott a Distributiára. Kijelenti hogy Atofanei kényszerítette, Atofanei pedig Verestől kapott parancsokat.

(Kolozsvár.) A hadbíró tegnap kihallgatta a Böszörményi gyilkosság tanuit, a tárgyalást azonban elnapolták.

12 „diktátort“ nevez ki Anglia háboru eselére

London, febr. 7. A munkáspárti Daily Herald azt a szenzációs hírt közli, hogy az angol kormány a napokban 12 politikust jelöl ki, akik háboru eselére diktatórikus hatalmat kapnak az egész birodalom területére. Címük „regionális biztos” lesz és a birodalom egy-egy részének ügyeit fogják intézni. Békében a helyi hatóságokkal együtt a polgári légvédelmet szervezik meg.

— Minden nyugdíjas köteles felmutatni állampolgársági bizonyítványát. A pénzügyigazgatóság a Nyugdíjpénztártól kapott rendelkezés értelmében az állampolgársági bizonyítvánnyal nem bíró nyugdíjasok illetményeit nem fizeti ki. A nyugdíjpénztártól most felvilágosító rendelkezés érkezett, amely szerint az állampolgársági bizonyítvány mindenkire, — etnikai románokra nézve is kötelező. Az okiráltságbelieknek azonban személyazonossági bizonyítvány alapján ki lehet fizetni a nyugdíjilletményeket.

Selejtes kreppapir tekercsenként szállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

14

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1939. január — február hónapban tartandó ajándékkakciókban való részvételre.

Ma FEBRUÁR 8 SZERDA János, Aranka napja

Személyazonossági igazolványok kiadása; (rendőrség II. em. bejelentő hivatal) CD kezdőbetűsők részére — (Felmutatandó állampolgársági, házassági bizonyítvány és két fénykép előzetesen láttamozva a földsz. II. szám alatt).

Katonai livretek láttamozása: Tartalékos tisztek: N betűsők. Legénységi állomány 1922 évfolyambeliek A-Z. (Jelentkezéskor bejelentőlapot, személyazonossági, munka- vagy betegsegélyező könyvet vigyen magával.)

Adóvallomások bérleti deklarációk benyújtandók február 28-ig.

Személyzeti kimutatás benyújtható február 15-ig.

SZINHÁZ

Február 15-én kezdődik a Thalia 8 napos operett-ciklusa

A jövő hét szerdáján nyolc napos ciklusra Váradra jön a Thalia teljes operett-együttese. Három újdonság szerepel a játékkrenden. Az első Pierr Weber és Eiseman Mihály remek zenés vigjátéka. A hölgy hozzám tartozik. A második Sándor Jenő bájosan romantikus, gyönyörű zenéjű, vidám nagyoperettje, a Nincs szebb, mint a szerelem. A harmadik pedig a színház nagy farsangi revü-attrakciója, A szomszjas krokodil, amelynek szövegét Szilágyi László és Hármath Imre írták, zenéjét pedig Márkus Alfréd szerezte.

A Thalia operett-együttesének műsora.

Szerda, febr. 15. este 9-kor: A hölgy hozzám tartozik. Pierre Weber és Eisemann Mihály zenés vigjátéka.

Csütörtök d. u. 5: Ide gyere rózsám. (Olcsó helyárrakkal) Csütörtök este 9: A hölgy hozzám tartozik.

Péntek este 9: Nincs szebb, mint a szerelem. (Sándor Jenő romantikus nagyoperettje.)

Szombat d. u. 5: Nem leszek hálátlan. (Olcsó helyárrakkal.)

Szombat este 9: Nincs szebb, mint a szerelem.

Vasárnap d. e. 11 órakor nagy Gyermekmatiné. Sicc urfi kalandjai. Énekes, zenés, gyermekoperett, nagyon olcsó helyárrakkal.

Vasárnap d. u. 3: Ide gyere rózsám (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Nincs szebb, mint a szerelem.

Vasárnap este 9: A hölgy hozzám tartozik.

Szombaton tartja első értekezletét a Magyar Népközösség szervező bizottsága

Gróf Bánffy Miklós érdekes nyilatkozata

Kolozsvár, febr. 7. Bánffy Miklós gróf, ki a szervezkedés központjában áll, szombatra értekezletet hívott össze, hogy a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépéssel kapcsolatban megbeszéljék a Romániai Magyar Népközösség megszervezésének kérdéseit. Ebből az alkalomból szükségesnek éreztük, hogy a Népközösség megalakulására és legközelebbi lépéseire vonatkozólag néhány kérdést intézzünk Bánffy Miklóshoz.

— Hogyan képzei el, kegyelmes uram, a Népközösség szervezetét?

— Felfogásom szerint a Romániai Magyar Népközösség tagja minden romániai magyar ember, aki magyarnak vallja

magát. Csak úgy lehet szolgálni hathatósan azokat a kulturális, gazdasági és szociális célokat, melyeket a kormánnyal kötött január 17-i megegyezés kijelöl, ha a romániai magyarság egyetemlegesen vesz részt a Népközösségben.

— Meddig terjednek a Romániai Magyar Népközösség működési keretei és mi a népközösségi munka célja?

— A romániai magyarság politikai élete a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar osztályában fog lefolyni. A Népközösség a romániai magyarság olyan szervezete, amely a január 17-i megegyezésben körülírt közgazdasági, kulturális és szociális feladatok teljesítésére hivatott. Óriási munkaterület ez, hol való-

ban minden magyar honfitársunk vállvetett munkájára szükség van.

— Biztosítva vannak-e a népközösségi munka lehetőségei?

— Ez a lehetőség a jelzett keretek között biztosítva van és biztosítva van e munka számára a kormány jóindulata is. Szombatra értekezletet hívok össze, hogy a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépéssel kapcsolatban megbeszéljük a Népközösség megszervezését. Előttünk lebeg a romániai németek népközösségének mintaszerű élete, mint követendő példa. Részletekről még nem beszélhetek, mert nem akarok elébe vágni a szombati értekezletnek.

Dudulescu inspektor az elbocsájtott cselédleány vallomása-nak hitelt adott és lepecsételte a posta pénztárát és értéktárgyait azzal, hogy ne nyuljanak hozzá, amíg ő vissza nem jön. Bitea hiába védekezett azzal, hogy egy elbocsájtott cseléd bosszúból származó feljelentése alapján mégsem lehet ilyen súlyos vádakkal illetni — az inspektor nem tágitott. — Néhány nap múlva visszajött és Bitea ki akarta újból hallgatni. Bitea kijelentette, hogy nem vall és rövid szövegtől után fogta a kalapját és eltávozott a posta épületéből azzal, hogy ő idegbeteg ember s nem bírja az izgalmakat.

Az inspektor jelentésére azután a posta vezérigazgatója táviratilag függesztette fel állásától Bitea Emilt. A vizsgálat később Codrea Ioan terhére is szabálytalanságokat állapított meg, majd az ügyészség kiadta a vádiratot.

Codrea Ioan ismeretlen helyen tartózkodik

A tegnap délutáni tárgyalást azonban nem lehetett meg tartani, mert Codrea Ioan nem jelent meg és lakását sem ismerik. Ismeretlen helyen tartózkodik.

A tárgyalásra beidézték többek között Debău Ioan nagyszalontai rendőrkapitányt, aki kijelentette, hogy hozzá sohasem érkezett feljelentés arról, hogy a Nagyszalontára érkezett csomagokat megdézsmálták volna.

A tárgyalást a bíróság elnapolta.

Ha fáradt, dörzsölje be testét Liana sósborszesszel. Hialása gyors és biztos.

Mi történt a nagyszalontai póstán?

Az elbocsájtott cseléd vallomása alapján azzal vádolják a volt postafőnököt, hogy kibontotta és elégette a leveleket és megdézsmálta a postacsomagokat

Nagyvárad, febr. 7. A törvényszék Bragadireanu tanácsa előtt ma kezdődött meg a volt nagyszalontai postatisztviselők ügyének tárgyalása.

Az ügy iratsomója vaskos kötetet tesz ki. A postaigazgatóság is leküldte ugyanis a vizsgálatra vonatkozó iratokat.

Mi van a vádiratban?

Az ügyészség vádirata, amelyet 1936-ban adott ki Bitea Emil volt postafőnök, ennek felesége, valamint Codrea Ioan postatiszt ellen emel vádat. A vádirat szerint

Bitea Emil és felesége felbontották a Nagyszalontára érkező csomagokat, a csomagokból több értékes szöveget és más tárgyat eltulajdonítottak.

Codrea Ioan pedig az utánvétellel érkezett küldeményekből 36.366 lejtt sikkasztott el.

A vádirat a továbbiak során azzal vádolja Bitea postafőnököt, hogy tisztelenül viselkedett Dudulescu inspektorral szemben, aki vizsgálatot vezetett ellene.

Az elbocsájtott cseléd, mint koronatanu

Dudulescu inspektor ugyanis jelentésében a következőket adja elő:

Mihailescu Eugenia postatisztviselőnő táviratilag feljelentést tett a postafőnök ellen. Lejártam Nagyszalontára és

bevezettem a vizsgálatot. Később kihallgattam Marza Florica cselédleányt, aki régebben Biteaéknál szolgált és a leány azt állította, hogy a postafőnök és felesége felbontották a leveleket és elégették, a csomagokból pedig kiszedték a szövegeket és más értékes tárgyakat, ő minderről tudott, de gazdái állítása szerint megvesztegették, hogy hallgasson.

Hölgyek előnyben...!

A „Marianne” legutóbbi számában rendkívül érdekes fotómontázs jelent meg, amelyről a következők olvashatók: Mitóta a világ áll, szakadatlanul folyik a vita arról, hogy a közélet minden terén ki ér többet a nő, vagy a férfi? A vita még ma sem dőlt el. A fotómontázból egyébként a következő derül ki: Medici Katalin francia királynő volt az első, aki inget viselt. Thevs Matild volt az első kórházi orvosnő. Az első női újságíró Couges de Olympia volt. akit 1793-ban a franciák kivégeztek. Az első női ügyvéd ugyancsak francia hölgy volt és pedig Madame Petit. Kolontai asszony volt az első diplomata, akit 1626-ban neveztek ki a Szovjet mexikói képviselőjéül. Az első női munkaügyi miniszter Miss Berkins volt Amerikában, míg az első női államtitkári rangot Curie Joliot, Brunshwig asszony és Suzanne Lacore nyerték el Franciaországban. A diktátorok között is szerepel hölgy. Az első női diktátor

Luisianában Miss Alice Tharpe volt. Az első nő, aki Nobel-díjat kapott Suttner Berta bárónő. Az első női hetilapot Ni-boyet Eugenia alapította Párisban 1848-ban. Az első hölgy, aki léggömbön kísérletezett és később lezuhant, Blanchard asszony volt. A világ első kérekpárbajnoka Dutrieu Helén volt. Az első nő, aki átuszta a La Manche csatornát Ederle

Gertrud volt. Cheremteft asszony volt az első hölgy, aki versenystállót tartott és megnyerte a párisi nagydíjat. Roland Adrienne neves francia pilótanő volt az első, aki átrepülte az Andes-hegységet, majd az Atlanti Óceántól a Csendes Óceánig repült. Az Atlanti Óceánt elsőnek, mint nő a szerencsétlenül járt Erhardt Amália repülte át. És a névsort még tovább lehetne folytatni, de nem tesszük, — mert akkor a férfitársadalom joggal megharagudhatna...

Elítélte a tábla a nagyváradi szőlőhegy rémeit

Nagyvárad, febr. 7. Soós István és József közismert nagyváradi hegyi tolvajok átnéztek a szomszédjuk, Weisz Emánuelné udvarára és onnan több apró jószágot és egyéb használati tárgyakat vittek magukkal. Weiszné feljelentésére a Soós testvérek ellen megindult az eljárás és a nagyváradi törvényszék 2-2 évi fogságra és 2000 le pénzbürságra ítélte

Soósékat. A vádlottak felebeztek az ítélet ellen és a táblán azzal védekeztek, hogy ők csak a szomszéd kertbe néztek át és — mint gazdálkodó emberek — a gazdasági eszközöket tekintették meg. A tábla nem találta helyénvalónak ezt a védekezést, azonban a büntetésüket 6-6 hónapra mérsékelte.

Munkában az Állatvédő Egyesület**Madáretetőket állítottak fel a nagyváradi parkokban**

Az ember nem akar hinni a szemének, sem a fülének. Vajjon 1939-ben élünk-e avagy abban a boldog békekorszakban, amiben München inkább duplamalátá barna söréből volt nevezetes, mint emlékeztető egyezményéről? Nyílt utcán, fényes nappal ugyanis azt láttuk, hogy több hölgy jelenlétében a váradi parkokban és sétatereken madáretető kalickákat szereltek fel. Az utca mindig kíváncsi s most is kisebb tömeg verődött össze az Eminescu-téren, a Tábla előtti sétányon s kint a Carmen Sylva-park kopasz fái alatt. Megvalljuk őszintén, az embercsoportok értelmétlenül álltak szemben ezekkel a madáretetőkkel. Nem ezt várták. Verekedést vártak, valami hecset, valami olyan erőszakos, durva dolgot, ami megfelel annak a nemzetközi pszichózisnak, amit a pár nap előtt elhangzott rádiószózatok és kijelentések vertek bele kitörhetetlenül az emberek lelkébe. A legtöbb bábész ember ajkán lenéző, fölényes, gunyos mosoly volt: hja madáretetők? Uristen, micsoda naivitás. Micsoda édeskés filantropia, micsoda puha gesztus: állatvédelem. Neveléses dolog. És sokan nevettek is és két perc múlva már odébb is álltak. Nem érdekelték őket az ügy.

Mint ahogy az sem igen érdekli e város közvéleményét, hogy van-e ebben a városban állatvédő egyesület, avagy nincs? Elfásultunk, eldurvultunk. Kéreg nőtt a szívünkön. Egymást se igen sajnáljuk, hogyan sajnálnánk akkor az állatokat. Ki sajnálja vajjon azt a szegény cinegét, vagy pinyőt két, amelyik betévedt a városba, télvíz idején és nincs egy mákszemnyi mag seholsem. Vajjon ki sajnálja azt a lovat, amelyiket ostornyéllal, löccsel vernek félholtá, mert a toronymagasságig megrakott szerket nem tudja odébb huzni? Vajjon mindnyájunk felett is nem így suhog a korbács? És bennünket ki sajnál? Ki véd meg? Ki ad nekünk enni, ha — nincs? Emberek menekülnek országhatárokon át, egy szál ruhában, egyetlen vas nélkül, hát arról ki gondoskodik? S ki gondoskodik az árvákra Aragoniában, az aggastyánokról Navarrában és a terhes asszonyokról Barcelóna körül?

Minden különvélemény ellenére, nekünk nagyon imponált a váradi hölgyek mozgama a madáretetőkkel. Ne legyünk nagyképek, ne legyünk fölényesek. Hallgassuk meg mit mond az egyik hölgy: — A nagyközönség nem érti meg ezt a dolgot. Külföldön az állatvédelem komoly dolog. Társadalmi szervezet.

Mi ugyanakkor megteesszük kötelességünket a szegényekkel szemben is. Csak hogy ezt is igen kevesen tudják. Még decemberben ki akartuk tüggeszteni ezeket a madáretetőket, sajnos, azonban most készültek el.

Az egyik hatalmas madáretetőt az Eminescu szobor közelében helyezték el. Minia tűr üvegpala ez a madáretető, amelynek belseje tele van fű- és olajmagokkal. A fákön ezenfelül megfelelő magasságban apró kalickák függnek kibérelve tollpihével. —

Ugyancsak nagyobb madáretető függ két fa között a Tábla épülete előtt. Most már jöhetnek a szegény cinegék és pinyők, nem kell okvetlenül lefordulniok a fagyól meggémberedett szárnyakkal a csupasz faágakról. Milyen jó dolguk lesz ezeknek a cinegéknek és pinyőknek! Bebuknak a kalickába, ahol megvakat találnak és a szélről védett zugot, ahol meghúzhatják magukat. Mégis csak szép dolog ez az állatvédelem. Több érdeklődést kellene ez iránt tanusítani és több megértést.

A százegy éves német tábornok párbajra hívta ki Göbbels barátját

Németország és Franciaország között nem lehet háború

Berlin, febr. 7. A berlini páradékról készült fényképfelvételeken egy aggyastán látható, a bajor tábornokok egyenruhájában. Ki ez az ember, akit a kor nem hajlít meg? Eugen von Kuchchenbach hadosztály-parancsnok.

Az öreg katona nem náci

Ez a tábornok a német hadsereg dékánja. Ő a legöregebb teuton katona, aki Franciaország ellen háborút viselt. Ez a katona az egész birodalom tisztetét váltja ki.

Doktor Göbbels, egy barátja egy cikkben azt írta Kuchchenbach Eugen tábornokról, hogy „muzeumi darab”. A tábornok párbajra hívta ki a cikkíró, akit Hitler rendeletére kizártak a pártból.

Kuchchenbach tábornok nem náci. Ludendorf barátja és ezért bizonyos mértékig kegyvesztett.

Százéves... Mellét kitüntetések borítják. Egy külföldi újságíró beszélgetett vele.

— Tábornok ur, önt is behívták a múlt év szeptemberében?

— Nem, de önként jelentkeztem. Ha a háború kitört volna, nem mentem volna a harctérre, de hadtáp-szolgálatot teljesítettem volna.

— Azt mondták, hogy elküldte Hitlernek kardját?

— Nem. Csak a pengémet. Egyidejűleg azonban megkértem a Führert, hogy ne indítson háborút Franciaország ellen. Gondolja meg, hogy 31 éves voltam, amikor Mars la Tourban résztvettem a franciák elleni útközetben. 80 éves koromban résztvettem a világháborúban. Nem félek a háborútól. De még sem szerettem

A másik hölgy erről panaszkodott:

— Nemrégiben közben jártunk az illetékes köröknél, hogy amolyan kutya azilumot létesítsenek, ama kutyák részére, amelyek eltévedtek a gazdájuktól. Az illetékes körök azt a választ adták, hogy azilumról nem gondoskodhatunk, de megteszik nekünk ezt a szolgálatot, hogy a kóbor kutyákat lepuffantják... Hát ez minden, csak éppen állatvédelem nem.

A harmadik hölgy:

— Bécsben külön kutyaambulancia van. Valahol Simmering felé. Ha valaki nem tud gondoskodni a kutyájáról, ez kutyaintézet átvesszi az állatokat és megfelelő módon adagi ápolja, míg eltartásukra nem jelentkezik valaki.

volna harmadszor Franciaország ellen háborúba menni.

Minden háború közül a Francia és Németország közötti háború a legfelelősebb, mert soha sem hozhat megoldást és ez a háború a leggyilkosabb. Ha a háborút olyan eszköznek tekintjük, amellyel nyerni lehet, tudni kell, hogy a Francia

ország elleni háború — a legbiztosabb eszköz a veszteségre.

És a Mars la Tour-i hős szalutál a másik százéves katonára, von Hench tábornok felé, aki szintén arra kérte Hitlert, hogy ne indítson háborút Franciaország ellen.

Agyonverte apósát

Bukarest, febr. 7. Tudor Grigore 53 éves Valea Călugărească-i lakos hosszabb idő óta ellenséges viszonyban élt apósával, Ioan Ionescuval. Tegnap egy újabb veszekedés során — Tudor Grigore baltát ragadott

és azzal többször fejbesújtotta apósát, aki vértől elborítva esett össze, majd röviddel kórházba szállítása után meghalt. A gyilkos vő elmenekült, de a csendőrség már nyomában van

Elítélte a tábla a brutális tanítót

Vlad Valeriu, a máramaros-megyei Berbesti község tanítója az egyik órán tettleg bántalmazta R. I. 14 éves kislányt az iskola egyik tanulója. A tettleges bántalmazás után a kislány apja feljelentette az ügyészségen a tanítót és elmondta, hogy bosszúból verte meg a leányt. Felvilágosítás képpen hozzátette, hogy egy esztendővel ezelőtt haza hívta a lakására a kislányt és ott „játszázodni” kezdett vele. A leány elmondta a szüleinek, akik felelősségre vonták és a tanító most bosszúból bántalmazta a leányt. Az ügyészség ezért testi sértés és szemérem elleni vétség címn helyezte vád alá a tanítót. A szigeti törvény,

szék előtt a tanító beismerte, hogy bántalmazta a leányt, de erre a leány szülei hatalmazták fel, mert — szerinte — a szülők nem bírták megfékezni a rakoncátlan leányt. A törvényszék testi sértés címén 1000 lej bírságra ítélte a tanítót. A szemérem elleni vétség vádját — bizonyíték hiányában — elejtette. A tanító felebezett és a büntető tábla előtt a felmentését kérte. A tábla elutasította a tanító felebezését és helybenhagyta a törvényszék 1000 lejes ítéletét.

Selejtes kreppapir tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede című

Ukrán terrorista merénylete Prhala tábornok ellen

(Varsó) A „Dobry Wieczor” című lengyel lap huszti jelentése szerint vasárnap este merényletet követtek el Prhala tábornok, a kárpátukrajnai kormány cseh tagja ellen, a mikor a Voloszinna folytatott

tárgyalás után a miniszterelnökségről távozott. Egy Ruscsák nevű ukrán egyén három revolverlővést adott le a tábornokra, a golyók közül azonban egy sem talált. A merénylet letartóztatott. Ujabb jelentés szerint Prha-

la tábornok kijelentette a magyar, kisorosz és cseh küldöttségek előtt, hogy a február 12-re kitűzött választást elhalasztják és módot nyújtanak a kisebbségeknek is, hogy részvegyenek a választáson.

Szerelmes pár öngyilkossága Kolozsváron

A leány kiitta a méregpohár egész tartalmát és a fiúnak már nem jutott semmi

Kolozsvár, febr. 7. Vasárnap este 7 óra tájban a Regele Ferdinand ut. 35. számú ház elé hívták ki a mentőket, ahol az albérletben lakó F. Loránt 20 éves joghallgató öngyilkossági szándékából nagyobb mennyiségű lumináldatot ivott K. Piroška Episcopul Ivan ut. 17. szám alatt lakó 19 éves egyetemi hallgatónővel együtt. A mentőorvos a leányt eszméletlen állapotban találta, mert

amint kiderült, nagyobb mennyiséget hajtott fel az altatóból, mint a fiatalember, akin nem mutatkozott a méreg hatása. A leányon gyomormosást hajtottak végre, majd beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol magához tért. Kiderült, hogy a fiatal joghallgató régen ismerte a leányt,

akinek szülei elleneztek barátságukat. Emiatt elhatározták, hogy közösen vetnek véget életüknek. Egy pohár vízben nagyobb mennyiségű luminálpasztillát oldottak fel, amelyből a leány ivott először, kiűritve a pohár tartalmának nagyobb részét. A leány állapota súlyos, de orvosai biznak felépülésében.

Az ir terroristák újabb bombamerényleteket kíséreltek meg Angliában

Bombák a lufibailonokban és robbanóanyag a levélborítékban

London, febr. 7. Angliában vasárnap újból több bombamerénylet történt. Coventry gyárváros öt gyárában játékléggömbbe rejtett apró bombák robbantak. London több nagy áruházában az áruk között levélborítékba rejtett robbanó anyagot találtak és több ilyen borítékot dobáltak be a londoni postaszekrényekbe is. Londonban egy házkutatás alkalmával a rendőrség nagymennyiségű robbanó anyagot talált.

Hivatalos angol források úgy tudják, hogy Halifax lord még január 13-án vagyis három nappal a merényletsorozat megkezdése előtt ultimátum jellegű levelet kapott, amelyben magát „ir köztársasági hadsereg”-nek nevező szervezet az írországi garnizonokban levő összes katonai csapatok visszahívását követeli, ellenkező esetben „aktív módon beavatkozás történik Nagybritanniában katonai és gazdasági életébe.”

A merényletek hatására most az egész országban, de különösen Londonban és környékén olyan méretű védelmi intézkedéseket tettek, amilyenek béke idején Angliában még nem voltak.

London és környéke valószínűleg megszállás alatt van, a középületeknél, az állomásokon és minden exponáltabb ponton valószínűleg vendőrhad

sereg áll készenlétben.

A Scotland Yard egyébként tegnap több nagyjelentőségű okmány birtokába jutott. Az egyik gyanús házban tartott házkutatás alkalmával egy névsorra bukkaniak, amely pontos felsorolása volt mindazoknak a rendőrszolgálatnak, akik speciális megbízatást kaptak a merénylet ügyében való nyomozásra. Belfastban viszont a további merényletek tervét juttatta a Scotland Yard kezére egy szerencsés véletlen.

Eszerint a terv szerint a merénylők február első három hetében fel akarták robbantani a Buckingham palotát, a Windsor-kastélyt, a képviselőházat, a Scotland Yard épületét és az Angol Bank palotáját.

A tegnapi nap folyamán egyébként kisebbjelentőségű merénylet történt Pearce detektív ellen, aki ugyancsak a merényletek ügyében nyomoz. A detektívet a Dalston utcában két ismeretlen egyén megtámadta, földhőzscsapta és olyan súlyosan összerugdosta, hogy kórházba kellett szállítani.

Egyre több képviselő kap fenyegető leveleket, amelyekben hemálys célszók történnek arra, hogy mi minden történhet velük, ha „nem gondolják meg, mit tesznek”.

A rendőrség azt hangoztatja, hogy biztos nyomon van és különösen két ir férfi után nyomoz, akikkel szemben az a gyanú merült fel, hogy ők szervezték meg az eddigi merényletsorozatot. Természetesen, a keresettek nevét nem hozzák még nyilvánosságra.

Beiktatták hivatalába Tataru helytartót

Kolozsvár, febr. 7. Hétfőn délelőtt 11 órakor iktatták be hivatalába dr. Tataru Coriolan professzort, Szamos tartomány új királyi helytartóját. Hanzu volt helytartó és Hodor Vitcor vezértitkár beszéde után Tataru kormányzó hűséget és odaadást kért az isztviselőktől és kijelentette, hogy az intrikát nem fogja tűrni.

Az új kormány nyilatkozata

Bukarest, febr. 7. Tegnap délután újabb minisztertanács volt Armand Călinescu helyettes miniszterelnök elnöke alatt. Elhatározták, hogy a kormány programját közlésezik.

Ma lesz ítélet a csikszeredai pénzügyi panama ügyében

Csikszereda, febr. 7. A csikszeredai törvényszék előtt többnapos tárgyalásban folyt le a pénzügyi tisztviselők bűnpöre. A vádlottak padján Luca Tomescu pénzügyi főellenőr, Caramafău Vasile ellenőr és Tamás János szentmártoni adófőnök foglalt helyet, megvesztegetés és az államvagyon hűtlen kezelésének vádjával terhelt. Mindnyájan ismert alakjai a csiki közéletnek s letartóztatásuk nagy meglepetést keltett az egész megyében.

A perbeszédnek szombatn hangzottak el az ügyben s azok után a törvényszék február 8-ra tűzte ki az ítéletkiírdetést.

Gróf Bethlen György hosszabb tartózkodásra külföldre utazott

Kolozsvár, febr. 7. Dr. gróf Bethlen György, aki legutóbb állandóan Kolozsvárra tartózkodott és a város területét nem hagyta el, hétfőn reggel nejével együtt huzamosabb tartózkodásra külföldre utazott.

Vitriolt ivott, mert összeveszett 58 éves vadházastársával

Bukarest, febr. 7. Bárdosi Mária 26 éves nő, aki vadházasságban élt Andreescu Ștefan 58 éves vasúti nyugdíjossal, tegnap összeveszett vadházas-

társával és öngyilkossági szándékából — vitriollal kevert kőlevizet ivott. Súlyos állapotban szállították a kórházba.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészet, Piața Mihai Viteazul 4

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 11

— Ugy van — jegyezte meg a lány látható elégedettséggel. — Mrs. Morley mesélte, hogy sok éven át csavargott a világban és a család számára elvesztettnek számított. Csak néhány hónapja tért vissza — hirtelen — és állítólag gyakran összeveszett Mr. James-szel.

— Szegény, öreg James — mondta Chapman és részvéttel ingatta fejét, de aztán más tárgyra tért és a postát kezdte átnézni. — Semmi különös — jegyezte meg elégedetten. — Jobb is, mert sürgős dologom van. Közben írhat Mr. Morleynak, hogy... mondjuk holnaputánra eleget teszek a meghívásának. A levelet udvariasan fogalmazza meg, hogy azt ne higgye, megsértődünk. Legkésőbb két órán belül visszatérek. Még mi újság? — kérdezte és máris felhúzta világos keztyűjét.

— Nincs — felelte Harriet, de zavarba került és öntudatos arcán tehetetlen kifejezés jelent meg. — Azaz van valami, ami csak engem illet — tette hozzá gyorsan. — Mr. Willis újra akar fölem valamit.

Chapman megforgatta kezében a könnyű nyári kalapot és lefújt róla néhány porszemet.

— Willis... Ugy? — Hirtelen a lány szemébe nézett, de aztán elfordult és föl-alá kezdett járkálni a vastag szőnyegen. — Azt hiszik, hogy megtudhatnák még valamit magától — vélte könnyedén. — Ezek a Scotland Yard-emberek szörnyen makacsok. Azok után, amiket nekem elmondott, igazán nem tudom, mit mesélhetne még a rendőrségnek.

— Semmit — felelt a lány vonakodva. — Csak...

Harriet Tallmadge görcsösen összeszorította félig nyitott ajkát, de a főnök szinte lecsapott rá és gyorsan elébe állva, faggatni kezdte:

— Csak...? Csak... mi?

A lány szurós szempárt látott, mely valósággal fájdalmat okozott neki és hirtelen ellenállás támadt benne. Hátravetette fejét és hangján is urrá lett.

— Csak azt akartam mondani, hogy Giddens a konyhában megmosta a kezét, mielőtt a pályaudvarra indulunk volna. Nem engedtem beljebb, mert Mrs. Morley nem volt odahaza. Ha gondolja főnök ur, hogy ez fontos...

A különös pillantás lassan feloldódott és Chapman vidáman, halkan nevetett.

(Folytatjuk)

NYOMATOTT PASZTOR EDF
CEGNEL ORADEA
PLATA MIHAI VITEAZ'UL 4

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképek
nagyon olcsón és nagyon jól
szavatosság mellett
Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagyítások
Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Megbízható újságárusokat jó keresettel felvesszünk Hegyközü-ujlak, Szaldobágy, Csátár, továbbá Szalárd, Hodos és Szent Imre községek részére. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

I-a bőrvágó szabász azonnal felvétetik. Faur cipőgyár Str. Aurel Lázar No. 10. 394

Ugyes, megbízható kifutót keres azonnalra Balázs fűszerüzlet. Str. Alexandri 34. 381

Ago munkához egy jó kézi munkás felvétetik. Costa Foru 37. 384

Mindenes szobaleány kis családhoz 15-re felvétetik. — Stern műszerész, Avram Iancu 18. 396

Középkorú mindenek azonnalra felvétetik. Horovitz Dániel, Pasteur 45. 397

Varrógép-műszerész hosszú gyakorlattal, megfelelő bizonyítványokkal cipőgyárba felvétetik. Ajánlatokat kiadóba „műszerész” jelige alatt kerünk. 395

Nyomdai tanulóleányt felvesz a Pásztor nyomda. (Román előnyben.) Jelentkezni a kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó három szoba, konyha speizből álló lakás, Str. Gh. Papp 25. 382

Gál-féle román-magyar és magyar-román szótár mindenkinek nélkülözhetetlen — csak 25 lei. Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Bevezetett cipésműhely berendezéssel átadó. Cim a kiadóban. 398

Bélyeg gyűjteményt régi bélyegeket veszek. Dr. Spitzer, Reg. Ferdinand 18. 370

LAKÁS

Kétszobás, földszintes lakást, lehetőleg kertes udvarban keresek május 1-re. Címeket a kiadóba kérek. 345

Sikkasztott a postamesternő, mert férjhez akart menni

Nagyvárad, febr. 7. A szilágymegyei Tarcsa községben, a postamesteri hivatalban tartott rovatcsolás során visszaéléseknek jöttek nyomára. A pénztárban mintegy 8000 lej hiányt találtak és megállapították, hogy ezt az összeget Cosma Maria postamesternő kezelte el. A pénzre — amint azt Cosma Maria mondja — feltétlenül szüksége volt, mert egy aljegyző el akarta venni és a házasság előkészületeihez kellett a pénz. Az elkezdett összeget különben vissza akarta fizetni. A zilahi törvényszék köz pénz sikkasztás címén három hónapi fogházra ítélte a postamesternőt. Felelőztetés folytán a nagyváradi tábla foglalkozott az ügygel. Cosma Maria időközben valóban vissza fizette a pénzt és a postát nem érte károsodás. A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, azonban az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

SPORT

Az egyesületek kívánságai

Bukarestben nagygyűlésen szögezték le az egyesületek követeléseiket, amelyeket — teljesíteni fognak

Bukarestben Marinescu tábornok elnöklése alatt nagygyűlést tartottak az egyesületek vezetői. Felkérve, hogy az egyesületek és a Szövetség között szoros együttműködés van kiépülőben a határozatok nagy fontosságúknak tekinthetők. Az ülés végén határozati javaslatot szövegeztek, amelyet a jelek szerint el fog fogadni a Szövetség is. Elhatározták a szövetségi taxák mérséklését. A Szövetség jövedelme érdekli az egyesületeket is és ezekből

az összegekből kártérítik a válogatottakat adó egyesületeket. Szüntessék meg a titkos bíróküldést és térjenek vissza a „közös megállapodás” rendszerére. Ujabb két évig hosszabbítsák meg az idegen trénerek működési jogosultságát. A bajnokság résztvevői 75 százalékos vasuti kedvezményben részesüljenek. Megejtették még a szövetségi jelöléseket is. Az északi liga Buteanu dr. V. Ionescut és Birăscut jelölték.

Kisebbségi játékosok is szerepelhetnek a válogatottban

Még a múlt hét folyamán foglalkoztunk a Szövetségek Uniójának tervezetével, amely kizárta volna a kisebbségi játékosokat a sportszereplésből. Több fővárosi lap, köztük a Timpul is, a javaslat ellen foglalt állást és most Cantunari Al. a javaslat elkészítője nyilatkozik a javaslat ügyében.

— A javaslat szerint az aktív sportolókat két csoportba osztották: románok és idegenek. A kisebbségeket — mint teljesen asszimiláltakat, — az első csoportba tartozóknak ítélik. A kisebbségek tehát a románokkal egyforma joggal szerepelhetnek az összes hivatalos mérkőzésen. Csak a válogatott mérkőzéseken tesznek kivételt, ahol az etnikai román játékosok szerepeltetését irányozzák elő.

— A Szövetség vezetőinek véleménye alapján azonban hajlandó vagyok a kisebbségi játékosok szereplését itt is megengedni — négy az egy arányban.

Nagyszabású birkózó versenyre készül a Törekvés

A Törekvés birkózó szakosztálya a bukaresti birkózó verseny után február 12-én újabb nagyszabású birkózó versenyt rendez. A Törekvés kitűnő versenyzői, akik — mint a legutóbbi versenyen is bizonyosodott — kitűnő formában vannak. Komoly ellenfeleket kapnak a hazai versenyzőkben, akik válogatottak beillő együtttest küldenek le és a Phoenix, Tricolor legjobb birkózói lépnek porondra. A versenyt a Wilson utcai Munkásotthonban tartják meg.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK:

BUCURESTI. 6.45 Torna. Reggeli hangverseny. Hanglemezek. 12 Szórakoztató zene, hanglemezek. 13 Időjárásjelentés, időjelzés. 13.10 Déli hangverseny. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 20 Felolvasás. 20.15 Ének. 21 Felolvasás. 21.15 Filharmonikus hangverseny. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

BUDAPEST. 7.45: Torna. hírek, hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 13 Déli hangverseny, időjárásjelentés. 13.10 Hanglemezek. 14.30 A rádió szalonzenekara. 17.15 Háztartási tanácsadó. 18.10 Gazdának. 18.40 Régi magyar nyitányok. 20 Előadás. 20.30 Ének számok. 21 Színjáték. 22 A len gyel rádió hangversenyének közvetítése Zakopanéból. 22.50 Hírek. 23.15 Cigányzene. 24 Beszkárt-zenekar. 24.45 Angol nyelvű előadás. 1.05 Hírek